

I

(Legislatívne akty)

NARIADENIA

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2020/558

z 23. apríla 2020,

ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1301/2013 a (EÚ) č. 1303/2013, pokiaľ ide o špecifické opatrenia na zabezpečenie mimoriadnej flexibility pri využívaní európskych štrukturálnych a investičných fondov v reakcii na výskyt ochorenia COVID-19

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej články 177, 178 a článok 322 ods. 1 písm. a),

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Dvora audítorov ⁽¹⁾,

po porade s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom,

po porade s Výborom regiónov,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽²⁾,

keďže:

- (1) Členské štáty boli bezprecedentným spôsobom zasiahnuté dôsledkami výskytu ochorenia COVID-19. Súčasná kríza v oblasti verejného zdravia brzdí rast v členských štátoch, čo zase zhoršuje závažný nedostatok likvidity v dôsledku náhleho a výrazného zvýšenia verejných investícií potrebných v ich systémoch zdravotnej starostlivosti a iných odvetviach ich hospodárstiev. To vyvolalo výnimočnú situáciu, ktorú je potrebné riešiť prostredníctvom špecifických opatrení.
- (2) V záujme riešenia dôsledkov krízy v oblasti verejného zdravia sa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 ⁽³⁾ a (EÚ) č. 1303/2013 ⁽⁴⁾ už zmenili nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/460 ⁽⁵⁾ s cieľom umožniť väčšiu flexibilitu pri implementácii programov podporovaných z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len „EFRR“), Európskeho sociálneho fondu (ďalej len „ESF“) a Kohézneho fondu (ďalej

⁽¹⁾ Stanovisko zo 14. apríla 2020 (zatiaľ neuvverejnené v úradnom vestníku).

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu zo 17. apríla 2020 (zatiaľ neuvverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 22. apríla 2020.

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1080/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 289).

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁽⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/460 z 30. marca 2020, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013 a (EÚ) č. 508/2014, pokiaľ ide o osobitné opatrenia na mobilizáciu investícií v systémoch zdravotnej starostlivosti členských štátov a v iných odvetviach ich hospodárstiev v reakcii na výskyt ochorenia COVID-19 (Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus) (Ú. v. EÚ L 99, 31.3.2020, s. 5).

spolu len „fondy“) a z Európskeho námorného a rybárskeho fondu (ďalej len „ENRF“). S cieľom prispieť k účinnej reakcii na súčasnú krízu v oblasti verejného zdravia sa výrazne rozšíril rozsah podpory z EFRR.

- (3) Vážne negatívne účinky na hospodárstva a spoločnosti v Únii sa však stále zhoršujú. Preto je potrebné poskytnúť členským štátom mimoriadnu dodatočnú flexibilitu, aby mohli reagovať na túto bezprecedentnú krízu v oblasti verejného zdravia, a to tým, že sa posilní možnosť mobilizovať akúkoľvek nevyužitú podporu z fondov.
- (4) V záujme zníženia záťaže verejných rozpočtov reagujúcich na krízu v oblasti verejného zdravia by členské štáty mali dostať výnimočnú možnosť požiadať o mieru spolufinancovania programov politiky súdržnosti vo výške 100 %, ktorá sa použije na účtovný rok 2020 – 2021 v súlade s rozpočtovými prostriedkami a v závislosti od dostupných finančných prostriedkov. Na základe posúdenia uplatňovania uvedenej výnimočnej miery spolufinancovania by Komisia mohla navrhnúť rozšírenie tohto opatrenia.
- (5) S cieľom poskytnúť členským štátom dodatočnú flexibilitu pri prerozdeľovaní zdrojov, aby mohli cielene reagovať na krízu v oblasti verejného zdravia, by sa mali zaviesť alebo posilniť možnosti uskutočňovať v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti finančné presuny medzi EFRR, ESF a Kohéznym fondom. Okrem toho by sa vzhľadom na rozsiahly vplyv krízy v oblasti verejného zdravia mali výnimočne zvýšiť aj možnosti členských štátov uskutočňovať presuny medzi kategóriami regiónov, pričom sa zároveň musia dodržať ciele zmluvy v oblasti politiky súdržnosti. Takéto presuny by nemali mať vplyv na zdroje v rámci cieľa Európska územná spolupráca, doplnkové rozpočtové prostriedky pre najvzdialenejšie regióny, prostriedky pre iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí alebo na Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby.
- (6) S cieľom umožniť členským štátom rýchlo nasadiť dostupné zdroje, aby mohli reagovať na výskyt ochorenia COVID-19 a vzhľadom na to, že z dôvodu pokročilej fázy implementácie programového obdobia 2014 – 2020 sa prerozdelenie zdrojov môže týkať len zdrojov dostupných na programovanie na rok 2020, je odôvodnené výnimočne udeliť členským štátom výnimku z povinnosti spĺňať požiadavky tematického zamerania na zvyšok programového obdobia.
- (7) Aby sa členské štáty mohli sústrediť na potrebnú reakciu na výskyt ochorenia COVID-19 a aby sa znížila administratívna záťaž, mali by sa zjednodušiť určité procesné požiadavky spojené s implementáciou programu, ako aj audity. Predovšetkým by sa nemali na zvyšok programového obdobia meniť partnerské dohody, či už s cieľom zohľadniť predchádzajúce zmeny operačných programov alebo zaviesť akékoľvek iné zmeny. Lehoty na predloženie výročných správ o vykonávaní za rok 2019 a na zaslanie súhrnnej správy Komisie na základe uvedených výročných správ o vykonávaní by sa mali posunúť. Pokiaľ ide o fondy a ENRF, malo by sa v súvislosti s účtovným rokom 2019 – 2020 výslovne stanoviť aj rozšírenie možnosti orgánov auditu využiť neštatistickú metódu výberu vzorky.
- (8) Je vhodné uviesť, že by sa výnimočne mali povoliť ako oprávnené výdavky na ukončené alebo plne implementované operácie, ktoré podporujú kapacity reakcie na krízu v súvislosti s výskytom ochorenia COVID-19. Malo by byť možné, aby sa takéto operácie vybrali ešte pred tým, ako Komisia schváli potrebnú zmenu programu. Mali by sa stanoviť osobitné opatrenia pre uplatnenie odvolania sa na výskyt ochorenia COVID-19 ako dôvodu vyššej moci v súvislosti so zrušením viazanosti.
- (9) Aby sa znížila administratívna záťaž a nedochádzalo k oneskoreniam v implementácii, keď sú v záujme zabezpečenia účinnej reakcie na krízu v oblasti verejného zdravia potrebné úpravy finančných nástrojov, na zvyšok programového obdobia by sa navyše už nemala vyžadovať revízia a aktualizácia *ex ante* posúdenia ani aktualizované podnikateľské plány alebo rovnocenné dokumenty ako súčasť podporných dokumentov preukazujúcich, že poskytnutá podpora bola využitá na jej plánovaný účel. Mali by sa rozšíriť možnosti podporiť prevádzkový kapitál prostredníctvom finančných nástrojov v rámci Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (ďalej len „EPFRV“).
- (10) S cieľom zabezpečiť, aby členské štáty mohli v plnej miere využiť podporu z fondov a z ENRF, by sa mala poskytnúť dodatočná flexibilita pri výpočte konečného zostatku na konci programového obdobia.

- (11) Na uľahčenie presunov povolených na základe tohto nariadenia by sa podmienka stanovená v článku 30 ods. 1 písm. f) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046⁽⁶⁾, ktorá sa týka použitia rozpočtových prostriedkov na ten istý cieľ, nemala vzťahovať na presuny navrhované podľa tohto nariadenia.
- (12) S cieľom zabezpečiť súlad medzi prístupom prijatým na základe Dočasného rámca pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v súčasnej situácii výskytu ochorenia COVID-19 a pomoci *de minimis* na jednej strane a podmienkami poskytovania podpory pre podniky v ťažkostiach z EFRR na strane druhej, by sa nariadenie (EÚ) č. 1301/2013 malo zmeniť tak, aby umožňovalo poskytovanie podpory takýmto podnikom v uvedenej špecifickej situácii.
- (13) Keďže ciele tohto nariadenia, a to reagovať na dôsledky krízy v oblasti verejného zdravia zavedením flexibilných opatrení pri poskytovaní podpory z európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“), nie je možné uspokojuivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a dôsledkov navrhovanej činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“). V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (14) Vzhľadom na naliehavosť situácie súvisiacej s výskytom ochorenia COVID-19 by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
- (15) Vzhľadom na výskyt ochorenia COVID-19 a nalievajú potrebu riešiť súvisiacu krízu v oblasti verejného zdravia a jej sociálne a hospodárske dôsledky by sa mala uplatniť výnimka z osemtyždňovej lehoty uvedenej v článku 4 Protokolu č. 1 o úlohe národných parlamentov v Európskej únii, ktorý tvorí prílohu k Zmluve o EÚ, Zmluve o fungovaní Európskej únie a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.
- (16) Nariadenia (EÚ) č. 1301/2013 a (EÚ) č. 1303/2013 by sa preto mali zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Zmena nariadenia (EÚ) č. 1301/2013

V článku 3 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1301/2013 sa písmeno d) nahrádza takto:

„d) podniky v ťažkostiach vymedzené v právnych predpisoch Únie o štátnej pomoci; podniky, ktoré sú prijímateľmi podpory v súlade s dočasným rámcom pre opatrenia štátnej pomoci (*) alebo s nariadeniami Komisie (EÚ) č. 1407/2013 (**), (EÚ) č. 1408/2013 (***) a (EÚ) č. 717/2014 (****), sa na účely tohto bodu nepovažujú za podniky v ťažkostiach;

(*) Ú. v. EÚ C 91 I, 20.3.2020, s. 1.

(**) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1407/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* (Ú. v. EÚ L 352, 24.12.2013, s. 1).

(***) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1408/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* v sektore poľnohospodárstva (Ú. v. EÚ L 352, 24.12.2013, s. 9).

(****) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 717/2014 z 27. júna 2014 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* v sektore rybolovu a akvakultúry (Ú. v. EÚ L 190, 28.6.2014, s. 45).“

⁽⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

Článok 2

Zmeny nariadenia (EÚ) č. 1303/2013

Nariadenie (EÚ) č. 1303/2013 sa mení takto:

1. V hlave II druhej časti sa dopĺňa táto kapitola:

„Kapitola V

Výnimočné opatrenia na využitie EŠIF v reakcii na výskyt ochorenia COVID-19

Článok 25a

Výnimočné opatrenia na využitie EŠIF v reakcii na výskyt ochorenia COVID-19

1. Odchylné od článku 60 ods. 1 a článku 120 ods. 3 prvého a štvrtého pododseku sa na žiadosť členského štátu môže na výdavky vykázané v žiadostiach o platbu počas účtovného roka, ktorý sa začína 1. júla 2020 a končí 30. júna 2021, na jednu alebo viaceré prioritné osi v rámci programu podporovaného z EFRR, ESF alebo Kohézneho fondu uplatniť miera spolufinancovania vo výške 100 %.

Žiadosti o úpravu miery spolufinancovania sa podávajú v súlade s postupom na zmenu programov stanoveným v článku 30 a je k nim priložený upravený program alebo programy. Miera spolufinancovania vo výške 100 % sa uplatňuje len vtedy, ak Komisia schváli príslušnú zmenu operačného programu pred predložením konečnej žiadosti o priebežnú platbu v súlade s článkom 135 ods. 2.

Pred predložením prvej žiadosti o platbu za účtovný rok, ktorý sa začína 1. júla 2021, členské štáty oznámia tabuľku uvedenú v článku 96 ods. 2 písm. d) bode ii), v ktorej potvrdia mieru spolufinancovania uplatňovanú počas účtovného roka, ktorý sa končí 30. júna 2020, na priority, na ktoré sa vzťahuje dočasné zvýšenie na 100 %.

2. V reakcii na výskyt ochorenia COVID-19 sa zdroje, ktoré sú k dispozícii na programovanie na rok 2020 na cieľ Investovanie do rastu a zamestnanosti, môžu na žiadosť členského štátu presunúť medzi EFRR, ESF a Kohéznym fondom bez ohľadu na percentuálne podiely uvedené v článku 92 ods. 1 písm. a) až d).

Na účely uvedených presunov sa neuplatňujú požiadavky stanovené v článku 92 ods. 4.

Presuny nemajú vplyv na zdroje pridelené na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí v súlade s článkom 92 ods. 5 alebo na pomoc pre najodkázanejšie osoby v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti v súlade s článkom 92 ods. 7.

Presuny zdrojov medzi EFRR, ESF a Kohéznym fondom podľa tohto odseku sa vykonávajú v súlade s pravidlami fondu, do ktorého sa zdroje presúvajú.

3. Odchylné od článku 93 ods. 1 a popri možnosti stanovenej v článku 93 ods. 2 sa zdroje, ktoré sú k dispozícii na programovanie na rok 2020, na žiadosť členského štátu môžu v reakcii na výskyt ochorenia COVID-19 presunúť medzi kategóriami regiónov.

4. Žiadosti o presuny podľa odsekov 2 a 3 tohto článku sa podávajú v súlade s postupom na zmenu programov stanoveným v článku 30, musia byť riadne odôvodnené a musí k nim byť priložený upravený program alebo programy, v ktorom/ktorých sa uvedú presunuté sumy podľa fondu, prípadne kategórie regiónu.

5. Odchylné od článku 18 tohto nariadenia a nariadení pre jednotlivé fondy sa na pridelené finančné prostriedky uvedené v žiadostiach o zmenu programu, ktoré boli predložené, alebo v presunoch, ktoré boli oznámené podľa článku 30 ods. 5 tohto nariadenia, k 24. aprílu 2020 alebo po tomto dátume, nevzťahujú požiadavky na tematické zameranie stanovené v tomto nariadení alebo v nariadeniach pre jednotlivé fondy.

6. Odchylné od článku 16 sa od 24. apríla 2020 partnerské dohody nemenia a zmeny programu nevedú k zmene partnerských dohôd.

Odchylné od článku 26 ods. 1, článku 27 ods. 1, článku 30 ods. 1 a článku 30 ods. 2 sa od 24. apríla 2020 neoveruje súlad programov a ich implementácie s partnerskou dohodou.

7. Na operácie, ktoré podporujú kapacity reakcie na krízu v súvislosti s výskytom ochorenia COVID-19, ako je uvedené v článku 65 ods. 10 druhom pododseku, sa neuplatňuje článok 65 ods. 6.

Odchylné od článku 125 ods. 3 písm. b) môžu byť takéto operácie vybrané na podporu z EFRR alebo ESF pred schválením zmeneného programu.

8. Na účely článku 87 ods. 1 písm. b) sa v prípade, že sa uvedie ako dôvod vyššej moci výskyt ochorenia COVID-19, informácie o sumách, pri ktorých nebolo možné podať žiadosť o platbu, sa poskytnú súhrnne podľa priorit, a to v prípade operácií, ktorých celkové oprávnené náklady predstavujú menej ako 1 000 000 EUR.

9. Odchylné od lehôt stanovených v nariadeniach pre jednotlivé fondy sa výročná správa o vykonávaní programu uvedená v článku 50 ods. 1 na rok 2019 pre všetky EŠIF predkladá do 30. septembra 2020. Zaslanie súhrnnej správy, ktorú má pripraviť Komisia v roku 2020 v súlade s článkom 53 ods. 1, sa môže zodpovedajúcim spôsobom odložiť.

10. Odchylné od článku 37 ods. 2 písm. g) sa nevyžaduje revízia alebo aktualizácia *ex ante* posúdení, ak sú zmeny finančných nástrojov potrebné na zabezpečenie účinnej reakcie na výskyt ochorenia COVID-19.

11. Ak finančné nástroje poskytujú podporu vo forme prevádzkového kapitálu pre MSP podľa článku 37 ods. 4 druhého pododseku tohto nariadenia, nevyžadujú sa ako súčasť podporných dokumentov nové alebo aktualizované podnikateľské plány alebo rovnocenné dokumenty a dôkazy umožňujúce overenie, že podpora poskytovaná prostredníctvom finančných nástrojov sa využila na jej plánovaný účel.

Odchylné od nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 sa takáto podpora môže poskytovať aj z EPFRV v rámci opatrení uvedených v nariadení (EÚ) č. 1305/2013 a súvisiacich s implementáciou finančných nástrojov. Takéto oprávnené výdavky nesmú presiahnuť 200 000 EUR.

12. Na účely článku 127 ods. 1 druhého pododseku predstavuje výskyt ochorenia COVID-19 riadne odôvodnený prípad, v ktorom orgány auditu môžu na základe svojho odborného úsudku použiť neštatistickú metódu výberu vzorky za účtovný rok, ktorý sa začína 1. júla 2019 a končí 30. júna 2020.

13. Na účely uplatňovania článku 30 ods. 1 písm. f) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 (*) sa podmienka, aby rozpočtové prostriedky boli určené na ten istý cieľ, nevzťahuje na presuny podľa odsekov 2 a 3 tohto článku.

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).“

2. V článku 130 sa dopĺňa tento odsek:

„3. Odchylné od odseku 2 nesmie príspevok z fondov alebo z ENRF prostredníctvom platieb konečného zostatku na každú prioritu za jednotlivé fondy a za kategórie regiónov v poslednom účtovnom roku presiahnuť o viac ako 10 % príspevok z fondov alebo z ENRF na každú prioritu za jednotlivé fondy a za kategórie regiónov, ako sa stanovuje v rozhodnutí Komisie o schválení operačného programu.

Príspevok z fondov alebo z EFNR prostredníctvom platieb konečného zostatku v poslednom účtovnom roku nesmie presiahnuť vykázané oprávnené verejné výdavky alebo príspevok z každého fondu a kategórie regiónov na každý operačný program, ako sa stanovuje v rozhodnutí Komisie, ktorým sa schvaľuje operačný program, podľa toho, ktorá z hodnôt je nižšia.“

Článok 3

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v Úradnom vestníku Európskej únie.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 23. apríla 2020

Za Európsky parlament
Predseda
D.M. SASSOLI

Za Radu
predseda
G. GRLIĆ RADMAN
